

Παθολογικές καταστάσεις δέρματος

Σοφία Ζυγά

Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής
Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

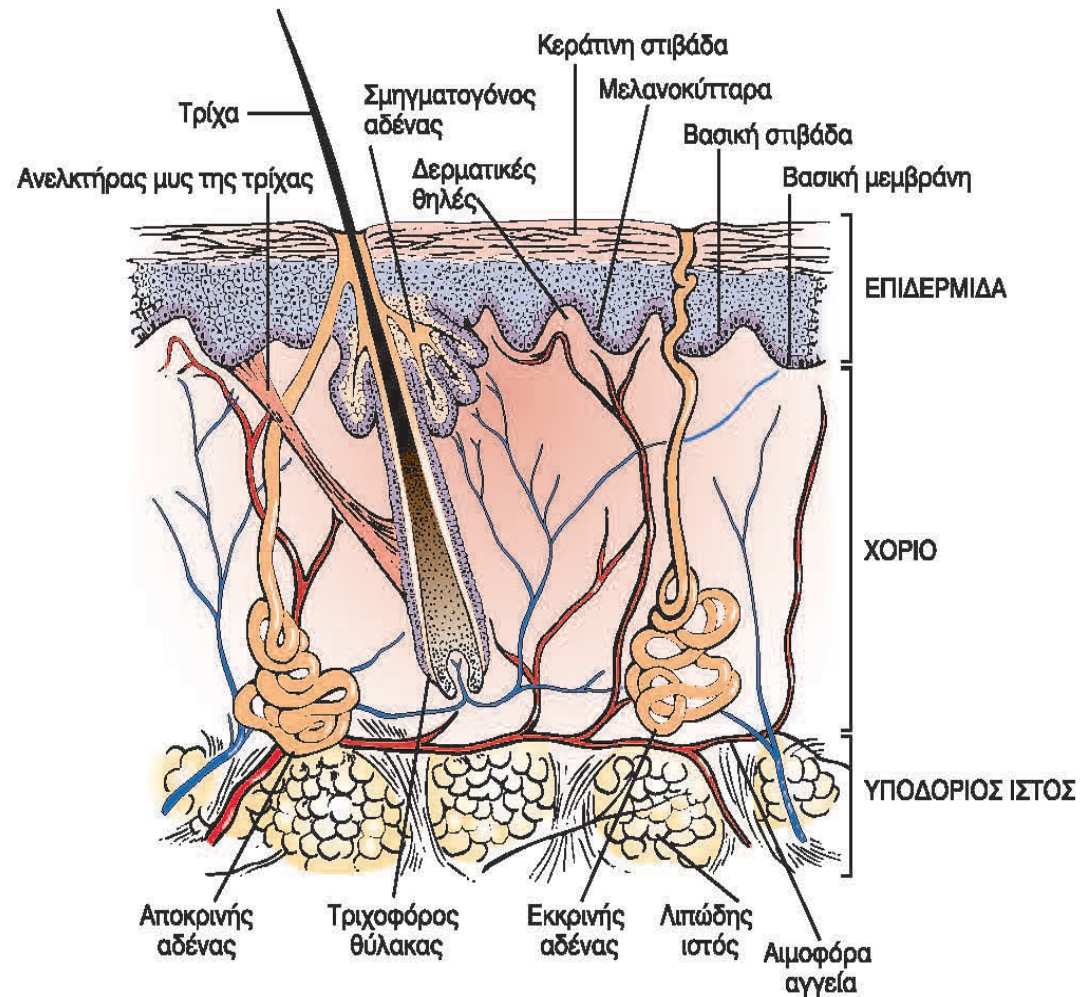
Το δέρμα

- Το δέρμα αποτελεί πολύπλοκο καλυπτικό όργανο του σώματος. Η βιολογική αποστολή του είναι η προστασία του οργανισμού από βλαπτικούς παράγοντες.
- Αποτελείται από την επιδερμίδα (επιθήλιο), το χόριο και τον υποδόριο ιστό.
- Είναι το βαρύτερο όργανο του σώματος, αποτελώντας το 16% του σωματικού βάρους και καλύπτει επιφάνεια 1,2-2,3 τετραγωνικών μέτρων.

Ιδιότητες του δέρματος

- Αδιαπέραστο από μικροοργανισμούς και χημικές ουσίες.
- Δεν επιτρέπει την απώλεια υγρών.
- Προστατεύει από τη βλαπτική δράση της υπεριώδους ακτινοβολίας.
- Συντελεί στη θερμορρύθμιση.
- Συμμετέχει στην παραγωγή της βιταμίνης D.
- Αποτελεί σημαντικό ανοσοποιητικό όργανο λόγω των ειδικών κυττάρων της επιδερμίδας.

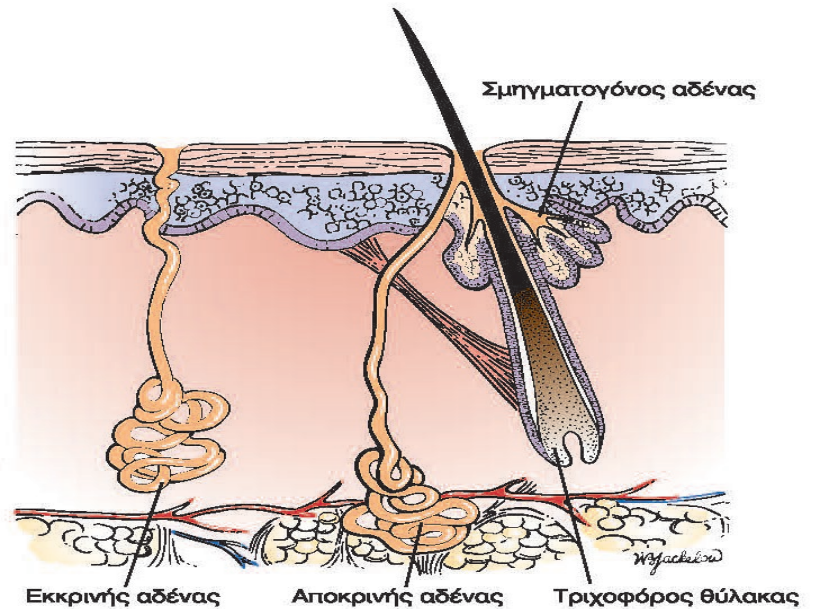
Διατομή του δέρματος

- Η επιδερμίδα, λεπτή ανάγγεια στιβάδα, χωρίζεται στην κερατίνη εξωτερική στιβάδα από νεκρά κερατινοποιημένα κύτταρα και μία εσωτερική κυτταρική στοιβάδα όπου παράγονται η **μελανίνη** και η **κερατίνη**.
- Η επιδερμίδα έχει δύο κύριες λειτουργίες την κερατινοποίηση και τη μελανινογένεση. Η κερατινοποίηση περιλαμβάνει την κατασκευή της νεκρής και σκληρής κερατίνης στιβάδας και η μελανινογένεση την παραγωγή της φυσιολογικής χρωστικής του δέρματος, τη μελανίνη. Η βασική λειτουργία της μελανίνης είναι η προστασία των κυττάρων της ακανθωτής και της βασικής στιβάδας της επιδερμίδας από τη βλαπτική επίδραση της υπεριώδους ακτινοβολίας.

- Η επιδερμίδα τρέφεται από το υποκείμενο χόριο. Το χόριο έχει πολύ καλή αιμάτωση, περιέχει συνδετικό ιστό, σμηγματογόνους αδένες, ιδρωτοποιούς αδένες και τους θυλάκους των τριχών.
- Προς τα κάτω μεταπίπτει στον υποδόριο ιστό ή το υποδόριο λίπος.

- Οι τρίχες, τα νύχια, οι σμηγματογόνοι και οι ιδρωτοποιοί αδένες θεωρούνται συστατικά του δέρματος.
- 2 τύποι τριχών (ενήλικες): χνούδι και τελικές τρίχες (π.χ. τρίχες κεφαλής, φρυδιών).

Εξέταση του δέρματος

- Το 1/3 των ασθενών που έρχονται στα εξωτερικά ιατρεία πάσχουν από δερματικά νοσήματα.
- Επιπλέον, η εξέταση του δέρματος παρέχει πληροφορίες για πολλά συστηματικά νοσήματα, αφού πολλά εκδηλώνονται με χαρακτηριστικές αλλοιώσεις στο δέρμα.
- Πολλές φορές η διάγνωση γίνεται με αναγνώριση της νόσου από την επισκόπηση και μόνο των χαρακτηριστικών δερματικών βλαβών.
- Σημαντικό είναι και το δερματολογικό ιστορικό.

Δερματολογικό ιστορικό

- Περιγραφή και εντόπιση εξανθήματος
- Συμπτώματα (εκκρίσεις, κακοσμία, απολέπιση) και χρόνος έναρξης
- Οικογενειακή προδιάθεση
- Χρήση φαρμακευτικών ουσιών
- Ιστορικό αλλεργίας
- Επαγγελματικό ιστορικό
- Παρουσία πόνου ή κνησμού

Κνησμός

- Το συνηθέστερο δερματολογικό σύμπτωμα, αλλά συνοδεύει και συστηματικά νοσήματα
- Είναι η φυσιολογική ή παθολογική απάντηση σε διάφορα ερεθίσματα του δέρματος (έκλυση ισταμίνης & πεπτιδίων)
- Όταν δεν υπάρχουν τοπικά ή συστηματικά αίτια μπορεί να οφείλεται σε ψυχικά προβλήματα (βλάβες σε προσιτά σημεία για το άτομο)
- Σε ηλικιωμένα άτομα ο κνησμός οφείλεται σε ξηρότητα του δέρματος
- Επίσης κνησμό μπορούν να προκαλέσουν διάφορα φάρμακα

Ψυχοδερματολογική διαταραχή

- Κατάσταση που περιλαμβάνει μια αλληλεπίδραση μεταξύ του νου και του δέρματος.
- Οι ψυχοδερματολογικές διαταραχές κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες: ψυχοφυσιολογικές διαταραχές, πρωτογενείς ψυχιατρικές διαταραχές και δευτερογενείς ψυχιατρικές διαταραχές. Οι ψυχοφυσιολογικές διαταραχές (π.χ. η ψωρίαση και το έκζεμα) συνδέονται με τα προβλήματα του δέρματος που δεν συνδέονται άμεσα με το νου, αλλά που αντιδρούν σε συναισθηματικές καταστάσεις, όπως το στρες.

Παραισθησιακή παρασίτωση

Οι πρωτογενείς ψυχιατρικές διαταραχές περιλαμβάνουν ψυχιατρικές παθήσεις που οδηγούν σε αυτοπροκαλούμενες δερματικές εκδηλώσεις

Αιτίες κνησμού

A) Γενικευμένος κνησμός

- Διάφορες ηπατοπάθειες
- Εγκυμοσύνη (τελευταίο 3μηνο)
- Νεφρική ανεπάρκεια (πρώιμο σύμπτωμα)
- Σακχαρώδης διαβήτης
- Λευχαιμία και άλλες κακοήθειες νόσοι

B) Εντοπισμένος κνησμός

- Κνησμός δακτυλίου: κακή υγιεινή περίνεου (σφιχτά ρούχα, υγρασία), περιπρωκτική δερματική βλάβη (εκδορές), αιμορροΐδες, μόλυνση από *Candida* ή άλλα παράσιτα, βρώση ερεθιστικών ουσιών.
- Κνησμός γεννητικών οργάνων: κακή τοπική υγιεινή, χρήση αντισυλληπτικών ή τοπικών θεραπειών, λοιμώξεις.

Επισκόπηση δέρματος

- Πρέπει να γίνεται σε ζεστό και καλά φωτισμένο χώρο
- Μας ενδιαφέρει η χροιά του δέρματος και η ύπαρξη εξανθημάτων, αιμορραγικών εκδηλώσεων, ευρυαγγειών και εξογκωμάτων
- Εξετάζονται παράλληλα η κατάσταση των νυχιών και των τριχών
- Συνοδεύεται από εκτίμηση της ελαστικότητας του δέρματος, της θερμοκρασίας και της υγρασίας

Χροιιά του δέρματος

- Εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και φυσιολογικά διαφέρει από άτομο σε άτομο
- Η φυσιολογική ροδίζουσα χροιιά είναι συνάρτηση της χρωστικής του δέρματος (μελανίνη), της πυκνότητας του αγγειακού δικτύου και της περιεκτικότητας του αίματος σε αιμοσφαιρίνη
- Η εναπόθεση χρωστικών που σχηματίζονται μέσα ή έξω από το δέρμα μεταβάλλει τη χροιιά του δέρματος
- Για παράδειγμα, ο ίκτερος οφείλεται σε εναπόθεση χολοχρωστικών

Ίκτερος

- Ο ίκτερος γίνεται κλινικά αντιληπτός από την αυξημένη χολερυθρίνη του αίματος
- Ελαφρός ίκτερος αναζητείται ευκολότερα στο σκληρό χιτώνα του οφθαλμού
- Η αναζήτηση γίνεται πάντα σε φυσικό φως
- Εάν ο ίκτερος είναι έντονος και διαρκεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, σημαντική ποσότητα της χολερυθρίνης μεταβάλλεται σε χολοπρασίνη

Σπάνια περίπτωση υποδόριας εναπόθεσης χολοπρασίνης

Κατηγορίες ίκτερου

- Αιμολυτικός: αυξημένη μετατροπή της αιμοσφαιρίνης σε χολερυθρίνη (αναιμίες, λεμφώματα, ΣΕΛ, όγκοι, λοιμώξεις κλπ)
- Ηπατοκυτταρικός: αύξηση της χολερυθρίνης (ιογενής ηπατίτιδα, δηλητηριάσεις) – χολοβαφή ούρα
- Αποφρακτικός: απόφραξη των χοληφόρων πόρων (ιογενής ηπατίτιδα, χολολιθίαση, παγκρεατίτιδα, νεοπλάσματα) – χολοβαφή ούρα, αποχρωματισμένα κόπρανα
- Ιδιοπαθής υπερχολερυθριναιμία

Καροτιναιμία

- Εναπόθεση καροτένιου προκαλεί πορτοκαλί χροιά του δέρματος
- Δεν χρωματίζονται οι επιπεφυκότες και οι βλεννογόνοι όπως στον ίκτερο
- Εμφανίζεται σε άτομα που τρέφονται με μεγάλες ποσότητες τροφών πλούσιων σε καροτένιο, καθώς και σε παθολογικές καταστάσεις στις οποίες το καροτένιο δεν μεταβολίζεται σε βιταμίνη Α και εναποτίθεται αυτούσιο (υποθυρεοειδισμός, ΣΔ κλπ)

Κυάνωση

- Κυανή ή κυανέρυθρη χροιά του δέρματος και των βλεννογόνων
- Οφείλεται στην παρουσία αυξημένης ποσότητας αιμοσφαιρίνης μη συνδεδεμένης με O₂
- Από κλινική άποψη χωρίζεται σε κεντρική και περιφερική, μπορεί όμως να συνυπάρχουν και οι δύο τύποι

Κεντρική κυάνωση

- Παθήσεις της καρδιάς και των αγγείων
- Χρόνιες πνευμονικές παθήσεις
- Ελάττωση του O₂ στον αναπνεόμενο αέρα
- Συχνά συνυπάρχει πληκτροδακτυλία

Πληκτροδακτυλία

Normal angle of nail bed

Distorted angle of nail bed

Clubbed fingers

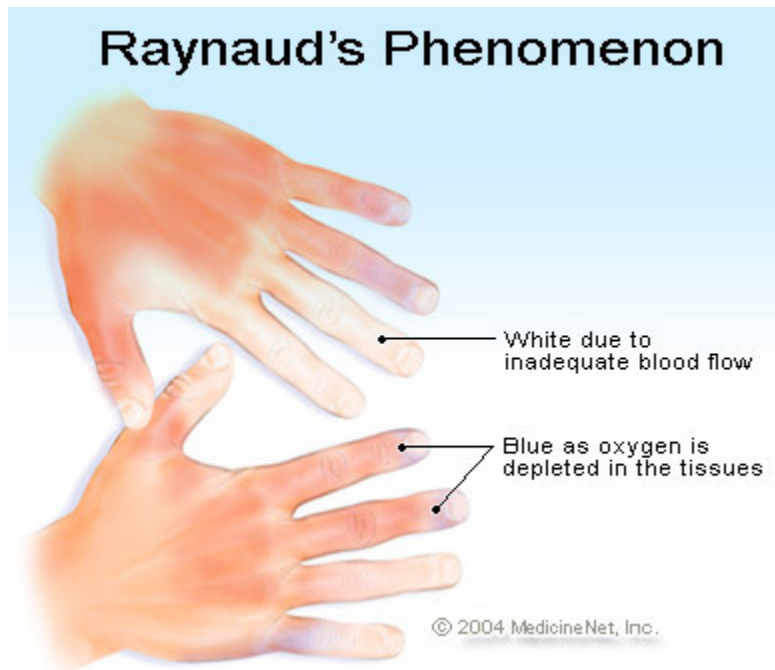

Περιφερική κυάνωση

- Ελαττωμένη καρδιακή παροχή
- Έκθεση σε ψύχος (αγγειοσύσπαση)
- Αρτηριακή παρακώλυση της κυκλοφορίας
- Φαινόμενο Raynaud

Φαινόμενο Raynaud

Μελάγχρωση

- Αυξημένη εναπόθεση μελανίνης στο δέρμα και τους βλεννογόνους
- Φυσιολογικά σε περιοχές του σώματος που εκτίθενται στον ήλιο και στην κύηση, σε ορισμένα σημεία του σώματος
- Παρατηρείται γενικευμένη στη νόσο Addison (χρόνια επινεφριδιακή ανεπάρκεια) και στο κακόηθες μελάνωμα

Addison και μελάνωμα

Έλλειψη χρωστικής

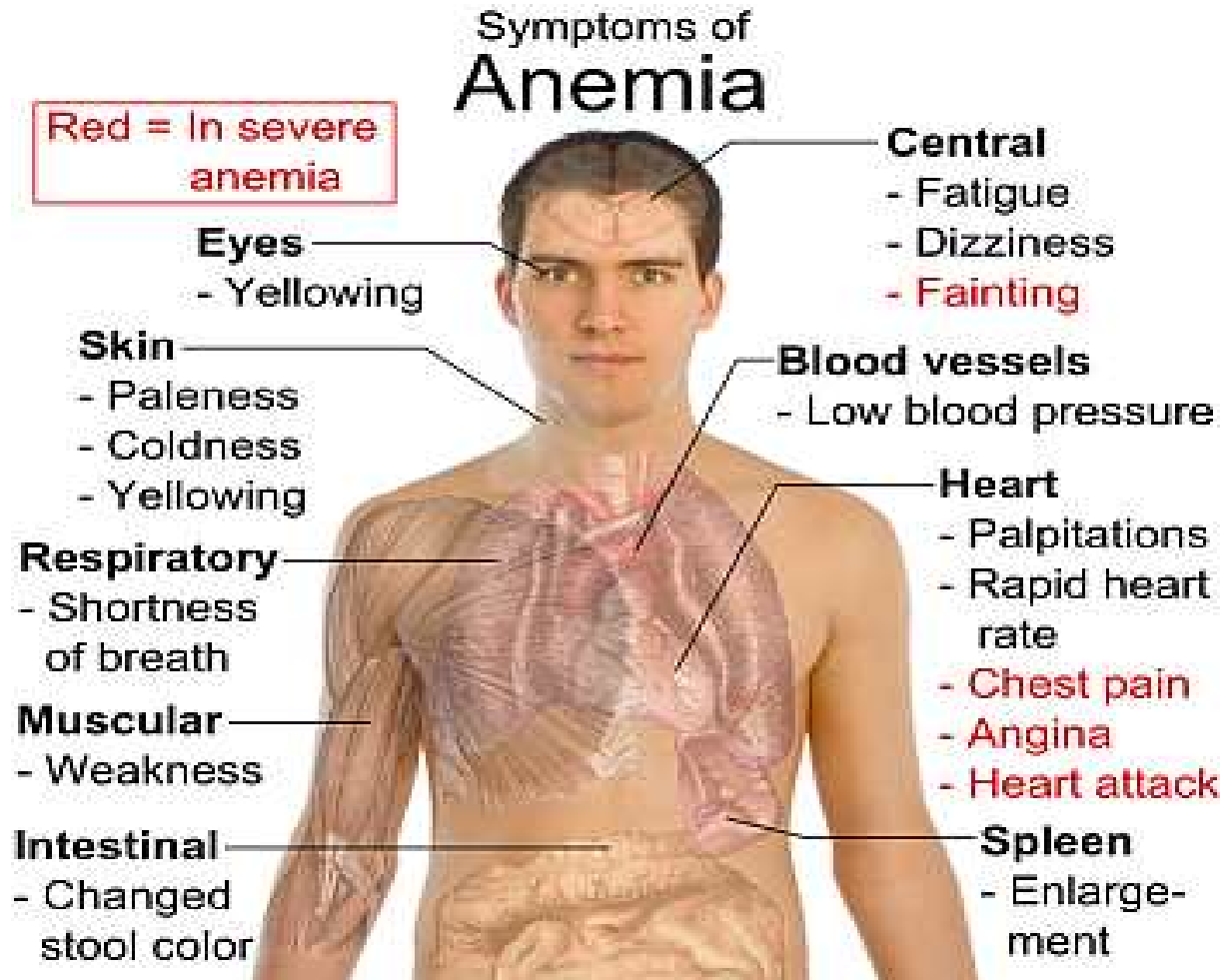
- Η παντελής έλλειψη χρωστικής του δέρματος, των τριχών και των οφθαλμών λέγεται αλφισμός ή αλβινισμός.
- Η εντοπισμένη απώλεια χρωστικής σε μικρές κηλίδες ή μεγάλες πλάκες λέγεται λεύκη. Η λεύκη είναι μια κατάσταση που προκαλεί αποχρωματισμό τμημάτων του δέρματος. Αυτό συμβαίνει όταν τα μελανοκύτταρα, τα κύτταρα που είναι υπεύθυνα για τη χρώση του δέρματος, πεθαίνουν ή δεν είναι σε θέση να λειτουργήσουν. Η αιτία της λεύκης είναι άγνωστη, αλλά η έρευνα υποδεικνύει ότι μπορεί να προκύψει από αυτοάνοσες, γενετικές, νευρικές, ιογενείς αιτίες και οξειδωτικό στρες.

Ωχρότητα

- Η ωχρότητα φυσιολογικά μπορεί να οφείλεται στο ότι τα τριχοειδή είναι βαθύτερα κάτω από το δέρμα
- Παθολογικά υποδηλώνει αναιμία, ειδικά αν εντοπίζεται στους επιπεφυκότες
- Η αναιμία χωρίζεται σε **σιδηροπενική** (απώλεια αίματος ή κακή απορρόφηση Fe), **αιμολυτικές** (μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική), **μεγαλοβλαστικές** (έλλειψη βιταμίνης B12 ή φυλλικού οξέος) και **απλαστικές** (αναιμία, λευκοπενία και θρομβοπενία)

Σημεία & συμπτώματα αναιμίας

Εξανθήματα

- Βλάβες του δέρματος που άλλοτε αποτελούν εκδηλώσεις γενικών νοσημάτων και άλλοτε χαρακτηρίζουν τις πρωτοπαθείς δερματοπάθειες
- Πολλές φορές το εξάνθημα είναι τόσο χαρακτηριστικό ώστε η παρουσία του να θέτει διάγνωση
- Ανάλογα με τη μορφή τους διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες (κηλίδες, βλατίδες, οζίδια, φυσαλίδες, φλύκταινες κλπ)

Κοινή Ακμή

- Πολύμορφες βλάβες
- Εντοπίζεται κυρίως στο πρόσωπο και σε νεαρές ηλικίες
- Χαρακτηρίζεται από βλατίδες και φλύκταινες
- Οι βλάβες μπορεί να αφήσουν μόνιμες ουλές

Ερυθρά

- Ήπια λοιμώδους νόσος
- Κηλιδοβλατιδώδες εξάνθημα που εμφανίζεται 1-2 ημέρες μετά τον πυρετό
- Εντοπίζεται κυρίως στο κεφάλι, το λαιμό και τα άνω άκρα

Ιλαρά

- Ενώ εξακολουθεί ο πυρετός εμφανίζονται λευκά εξανθήματα με ερυθρό περίβλημα στη στοματική κοιλότητα (κηλίδες Koplik)
- Έπειτα από 1-2 ημέρες εξαλείφονται, ο πυρετός υποχωρεί και εμφανίζονται ροδόχρωες κηλίδες, αρχικά στο πρόσωπο και γενικευμένα μέσα σε 48 ώρες

Ανεμευλογιά

- Τα εξανθήματα ξεκινούν ως κηλίδες, στη συνέχεια γίνονται φυσαλίδες και τελικά εφελκίδες
- Συνυπάρχουν όλα τα στάδια
- Συνοδεύεται από κνησμό και πυρετό
- Οφείλεται στον ιό του έρπητα ζωστήρα

Εξάνθημα έρπητα ζωστήρα

- Ακολουθεί τη διαδρομή περιφερικού νεύρου
- Οι φυσαλίδες είναι κατά ομάδες σε ερυθματώδη βάση
- Πιθανόν να προηγούνται νευραλγίες

Εξάνθημα απλού έρπητα

- Συγκέντρωση φυσαλίδων σε ερυθρηματώδη βάση
- Εντοπίζονται επιλεκτικά στα χείλη και τα γεννητικά όργανα
- Συνήθως υποτροπιάζει μετά από λοιμώξεις, καταπόνηση ή κατά την έμμηνο ρύση

Μυρμηκίες

- Ιογενής δερματοπάθεια
- Κυρίως στα χέρια και τα κάτω άκρα
- Σκληρά, ανώδυνα, στρογγυλά ογκίδια
- Εάν εντοπίζονται στο πέλμα, το βήδισμα καθίσταται επώδυνο

Έκζεμα

- Είναι φλεγμονώδης αντίδραση του δέρματος (δερματίτιδα)
- Τα αίτια είναι ενδογενή και εξωγενή, ή και άγνωστα (ατοπική δερματίτιδα)
- Χαρακτηρίζεται από ερύθημα και απολέπιση

Ξανθώματα και Ξανθελάσματα

- Παρατηρούνται στην οικογενή υπερλιπιδαιμία και σε άλλες μεταβολικές παθήσεις (ΣΔ, υποθυρεοειδισμός κλπ)
- Τα ξανθώματα εντοπίζονται στους αγκώνες και τα γόνατα
- Τα ξανθελάσματα εντοπίζονται στα βλέφαρα

Ξανθώματα και Ξανθελάσματα

- Τα ξανθώματα είναι συσσωρεύσεις λίπους κάτω από την επιφάνεια του δέρματος. Χαρακτηρίζονται από διογκωμένα κίτρινα ή πορτοκαλί εξογκώματα (σε μερικούς ασθενείς μπορεί να έχουν καφέ ή κοκκινωπό χρώμα) με καλά καθορισμένο περίγραμμα και συχνότερα εμφανίζονται στους ηλικιωμένους και με παρουσία υψηλών επιπέδων λιπιδίων στο αίμα.
- Όσα αναπτύσσονται στα βλέφαρα ονομάζονται ξανθελάσματα και δεν σχετίζονται απαραίτητα με την αύξηση της χοληστερίνης ή άλλων λιπιδίων στο αίμα. Αυτά συνήθως εμφανίζονται σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Τα λεγόμενα εξανθηματικά ξανθώματα μπορούν να εμφανιστούν ξαφνικά σε οποιοδήποτε μέρος του σώματος από αυτά που έχουν αναφερθεί. Αυτά είναι σημάδια υπερβολικά υψηλών επιπέδων λιπιδίων στο αίμα.

Ποιες ασθένειες σχετίζονται με τα ξανθώματα;

- Πρωτοπαθής χολική κίρρωση
- Δυσλιπιδαιμία
- Υπερλιπιδαιμία
- Παγκρεατίτιδα
- Πορσελανοειδής (επασβεστωμένη) χοληδόχος κύστη
- Υποθυρεοειδισμός
- Ορισμένοι τύποι καρκίνου
- Σακχαρώδης Διαβήτης
- Ευλογιά
- Κληρονομικά μεταβολικά νοσήματα όπως η οικογενής υπερχοληστεριναιμία

Ψώρα

- Οφείλεται στο άκαρι της ψώρας
- Το εξάνθημα εντοπίζεται συνήθως ανάμεσα στα δάχτυλα και στις παλάμες
- Συνυπάρχει κνησμός

Ψώρα

Παρασίτωση του δέρματος που προκαλείται από το άκαρι (εκτοπαράσιτο) της ψώρας.

Τα μικροσκοπικά ακάρια διανοίγουν σήραγγες στην επιδερμίδα, όπου ζουν και εναποθέτουν τα αυγά τους. Το χαρακτηριστικό σύμπτωμα είναι ο έντονος και επίμονος κνησμός (φαγούρα), ιδιαίτερα κατά τις νυχτερινές ώρες. Οι δερματικές βλάβες είναι συνήθως ερυθηματώδεις βλατίδες. Η νόσος έχει παγκόσμια εξάπλωση και προσβάλλει ανθρώπους όλων των φυλών και κοινωνικών ομάδων. Μπορεί να μεταδοθεί εύκολα σε συνθήκες συνωστισμού, όπου υπάρχει στενή επαφή. Από τη στιγμή της μόλυνσης μέχρι την εμφάνιση του κνησμού μεσολαβούν 2-6 εβδομάδες, ενώ αν πρόκειται για επαναμόλυνση, ο κνησμός εμφανίζεται συντομότερα, εντός 1-4 ημερών. Η περίοδος μεταδοτικότητας διαρκεί από τη στιγμή της μόλυνσης μέχρι την καταστροφή των ενηλίκων παρασίτων και αυγών, συνήθως 24 ώρες μετά την εφαρμογή της πρώτης θεραπείας.

Η θεραπεία γίνεται συνήθως με τοπική επάλειψη παρασιτοκτόνων σκευασμάτων. Εάν ο κνησμός επιμένει για διάστημα >2-4 εβδομάδες μετά τη θεραπεία ή εάν εμφανιστούν νέες δερματικές βλάβες, θα χρειαστεί ιατρική συμβουλή και πιθανόν επανάληψη της θεραπείας

Ψωρίαση

- Άγνωστης αιτιολογίας
- Επιβαρυντικός παράγοντας το άγχος
- Δεν μεταδίδεται
- Πρόκειται για υπερπλασία της επιδερμίδας
- Ερυθρηματώδεις πλάκες που υπερκαλύπτονται από αργυρόχροα λέπια, τα οποία αποκολλώνται εύκολα

Ψωρίαση

- Η ψωρίαση είναι μια φλεγμονώδης δερματοπάθεια που χαρακτηρίζεται από αυξημένο ρυθμό πολλαπλασιασμού των κερατινοκυττάρων και εκδηλώνεται κλινικά με ερυθματώδεις πλάκες που καλύπτονται από αργυρόχροα λέπια.
- Αποτελεί μια χρόνια υποτροπιάζουσα διαταραχή που χαρακτηρίζεται από δερματικές αλλοιώσεις της εμφάνιση του δέρματος. Οι δερματικές αλλοιώσεις συχνά εμφανίζονται με κυκλικές ερυθρές πλάκες στους αγκώνες, τα γόνατα και στο τριχωτό της κεφαλής πίσω από τα αυτιά. Ωστόσο, οι αλλοιώσεις μπορεί να είναι γενικευμένες και να επηρεάσουν ολόκληρο το σώμα ή μπορεί να εντοπίζονται μόνο στις παλάμες και στα πέλματα. Η σημειακή διάβρωση των νυχιών συχνά σχετίζεται με την ψωρίαση. Ο κνησμός και η απόπτωση λεπιών δέρματος είναι μερικά από τα πιο ενοχλητικά συμπτώματα.

Αιμορραγικές εκδηλώσεις του δέρματος

- Διακρίνονται σε πετέχειες και εκχυμώσεις
- Οι **εκχυμώσεις** αφορούν σε εκτεταμένη αιμορραγία του δέρματος, όπως μετά από τραυματισμό, και αν συνοδεύονται από πόνο και οίδημα αναφέρονται ως μώλωπες
- Επανειλημμένες εκχυμώσεις είναι χαρακτηριστικές της αιμορροφιλίας
- Οι **πετέχειες** είναι μικρές στικτές αιμορραγίες που δεν εξαφανίζονται όταν τεντωθεί το δέρμα (σε αντίθεση με τις κηλίδες και τις βλατίδες)

Μώλωπες

Εκχυμώσεις σε διαταραχή
της πήξης

Πετέχειες

Πορφύρα

- Αιμορραγικό εξάνθημα (εκχύμωση ή πετέχεια) που προκαλείται κατά κανόνα από θρομβοπενία – μπορεί όμως να οφείλεται και σε βλάβη των αγγείων
- Τα αίτια της πορφύρας είναι πολλά (ιδιοπαθής, λήψη φαρμάκων, λευχαιμία, χαλαρότητα του δέρματος λόγω ηλικίας)
- Συνηθέστερη είναι γεροντική πορφύρα, όπου υπάρχει βλάβη του τοιχώματος των αγγείων

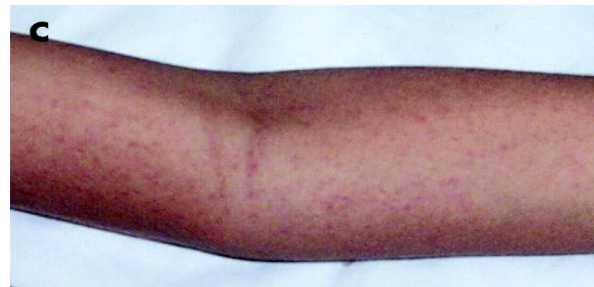
Αλλεργική πορφύρα

Εικόνα 18. Πορφύρα Henoch-Schönlein. Χαρακτηριστικές ψηλαφητές δερματικές βλάβες A: στις κνήμες και B: στο αριστερό άνω άκρο.

Δοκιμασία Hess

- Γίνεται σε αιμορραγικές νόσους με περιχειρίδα σφυγμομανόμετρου
- Ο αεροθάλαμος διαστέλλεται στα 200 mmHg για 10 λεπτά
- Στη συνέχεια μετράμε τον αριθμό των κηλίδων σε έναν κύκλο 3 cm
- Αν είναι πάνω από 15 υποδηλώνεται παθογένεια

Φλεβικές ευρυαγγείες

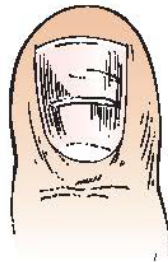
- Αποτελούν εκδήλωση παράπλευρης κυκλοφορίας και οφείλονται στην απόφραξη βαθύτερων φλεβών
- Παρατηρούνται στην επιφάνεια των κάτω άκρων και στο πρόσωπο των αλκοολικών
- Δεν διακρίνονται εύκολα από τις τριχοειδικές

Συνήθη ευρήματα από τα νύχια που σχετίζονται με συστηματικά νοσήματα

Γραμμές του Beau

Ταινίες του Mees

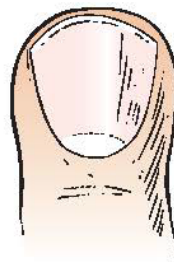
Νύχια του Lindsay

Νύχια του Terry

Κοιλονυχία

Πληκτροδακτυλία

Ψωρίαση

Εικ
που

ηθασκελινω

A

Εικόνα 8-6 Γραμμές του Beau. Α, Στα νύχια των χεριών. Β, Στα νύχια των ποδιών.

B

Εικόνα 8-7 Ταινίες του Mees.

Εικόνα 8-8 Νύχια του Lindsay.

Εικόνα 8-9 Νύχια του Terry.

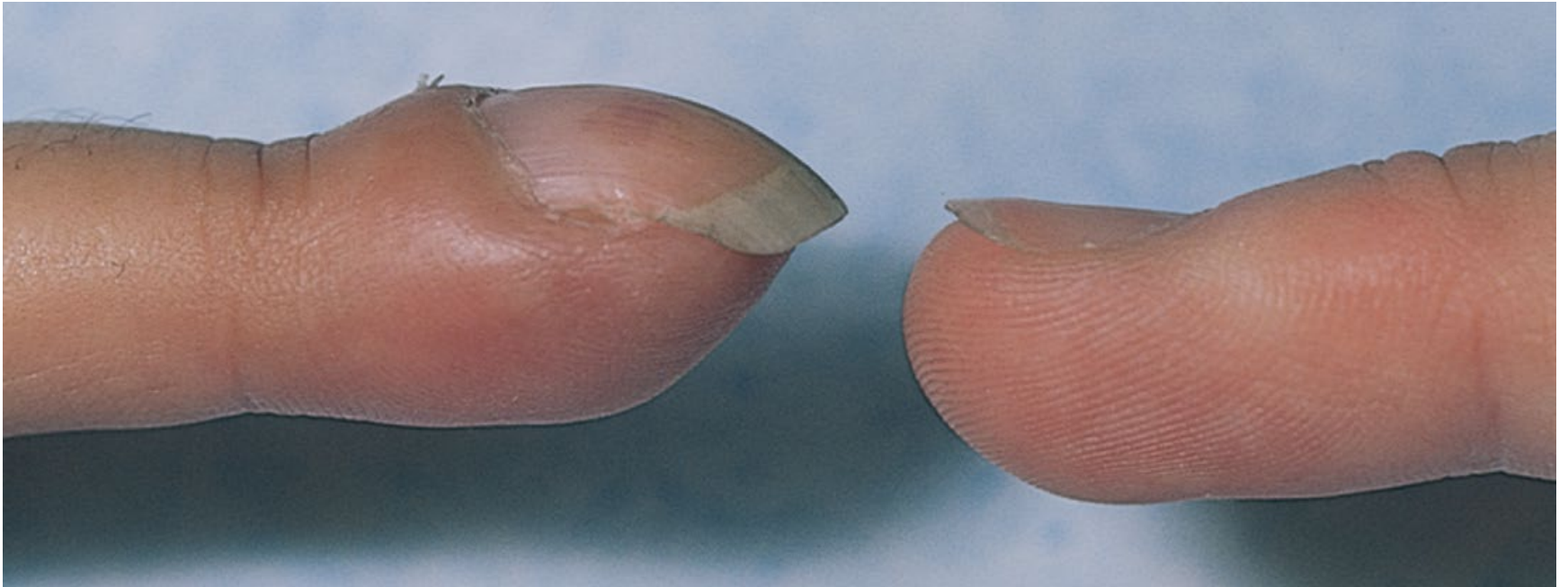

Εικόνα 8-10 Γραμμοειδείς αιμορραγίες.

Κοιλονυχία

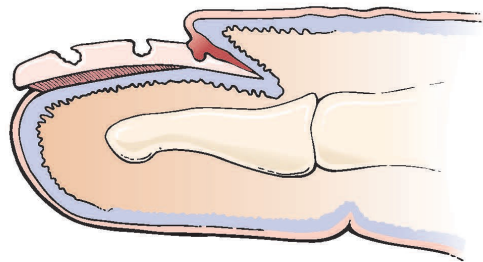
Πληκτροδακτυλία προχωρημένου σταδίου

Ψωριασικές βλάβες του νυχιού

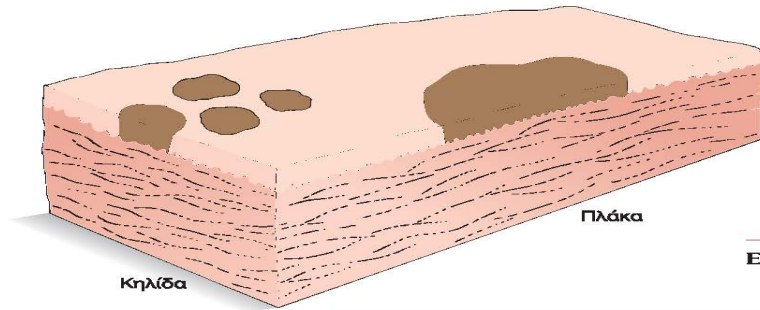

Εικόνα 8-14 Ψωρίαση:
διάβρωση του νυχιού.

Εικόνα 8-15 Διατομή ενός διαβρωμένου νυχιού.

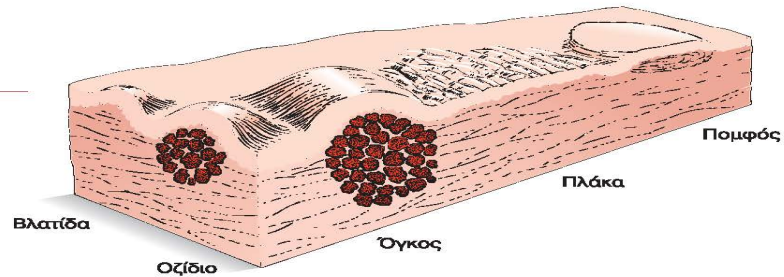

Εικόνα 8-17

Πρωτογενείς δερματικές βλάβες. Μη ψηλαφητές, επίπεδες		
Βλάβη	Χαρακτηριστικά	Παραδείγματα
Κηλίδα	Μικρότερη από 1 εκ.	Φακίδες, ελιές
Πλάκα	Μεγαλύτερη από 1 εκ.	Λεύκη, κηλίδες cafe au lait

Πρωτογενείς δερματικές βλάβες. Ψηλαφητές, συμπαγείς μάζες		
Βλάβη	Χαρακτηριστικά	Παραδείγματα
Βλατίδα	Μικρότερη από 1 εκ.	Σπίλος, μωρηκία
Οζίδιο	1-2 εκ.	Οζώδες ερύθημα
Όγκος	Μεγαλύτερος από 2 εκ.	Νεοπλάσματα
Πλάκα	Επίπεδη, επηρμένη, επιφανειακή βλατίδα με διάμετρο μεγαλύτερη από το ύψος	Ψωρίαση, σμηγματορροϊκή δερματίτιδα
Πομφός	Επιφανειακή περιοχική δερματικού οιδήματος	Κνιδωτικό εξάνθημα, δίγμα εντόμου

Εικόνα 8-18

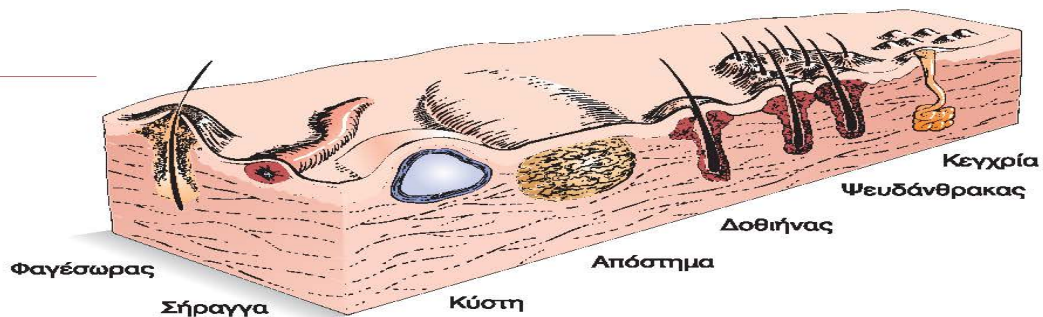
Πρωτογενείς δερματικές βλάβες. Ψηλαφητές, γεμάτες υγρό		
Βλάβη	Χαρακτηριστικά	Παραδείγματα
Φυσαλίδα	Μικρότερη από 1 εκ., γεμάτη με ορώδες υγρό	«Φουσκάλα», απλός έρπης
Πομφόλυγα	Μεγαλύτερη από 1 εκ., γεμάτη με ορώδες υγρό	«Φουσκάλα», κοινή πέμφυγα
Φλύκταινα	Παρόμοια με φυσαλίδα, γεμάτη με πύον	Ακμή, μολυσματικό κηρίο

Εικόνα 8-19

Ειδικές πρωτογενείς δερματικές βλάβες		
Βλάβη	Χαρακτηριστικά	Παραδείγματα
Φαγέσωρας	Απόφραξη στομίου σμηγματογόνου αδένα από βύσμα	Κοινή ακμή (μπιμπίκια)
Σήραγγα	Μικρότερο από 10 κιλ. επηρμένη σήραγγα	Ψώρα
Κύστη	Ψηλαφητή βλάβη, γεμάτη με ημιυδαρές υλικό ή υγρό	Σμηγματογόνος κύστη
Απόστημα	Ειδικός τύπος πρωτογενούς βλάβης, με τοπική συλλογή πυώδους υλικού μέσα στο κόριο ή στο υποδόριο Γενικά, η συλλογή είναι τόσο βαθιά ώστε το πύο να μην είναι ορατό από την επιφάνεια του δέρματος	
Δοθίνας	Ειδικός τύπος πρωτογενούς βλάβης, η οποία είναι μια νεκρωτική μορφή της φλεγμονής ενός τριχοθυλακίου	
Ψευδάνθρακας	Συρροή πολλών δοθινών	
Κεγχρία	Μικρές κύστεις γεμάτες κερατίνη, που οφείλονται σε ουροσώρευση κερατίνης στο περιφερικό τμήμα του ιδρωτοποιού αδένα	

Εικόνα 8-20

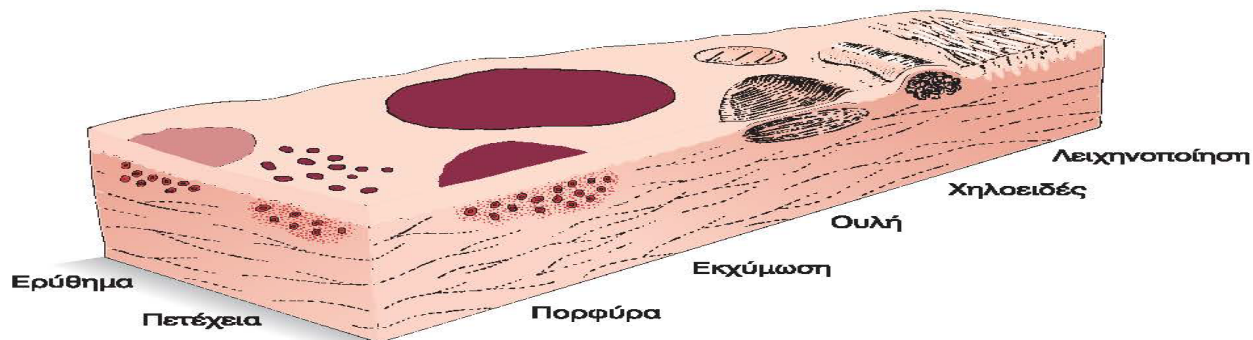

Αγγειακές δερματικές βλάβες

Βλάβη	Χαρακτηριστικά	Παραδείγματα
Ερύθημα	Ροζ ή ερυθρά χροιά του δέρματος, προκαλούμενη από διαστολή των αιμοφόρων αγγείων, η οποία λευκάζει υπό πίεση.	
Πετέχεια	Ερυθροϊώδης, μη λευκάζουσα υπό πίεση, μικρότερη από 0,5 εκ.	Εξαγγείωση αίματος σε θρομβοπενία
Πορφύρα	Ερυθροϊώδης, μη λευκάζουσα υπό πίεση, μεγαλύτερη από 0,5 εκ.	Εξαγγείωση αίματος σε αγγειίτιδα
Εκχύμωση	Ερυθροϊώδης, μη λευκάζουσα υπό πίεση, ποικίλλουσα σε μέγεθος	Τραύμα, αγγειίτιδα
Τηλαγγειεκτασία	Λεπτά, ακανόνιστα, διεσταλμένα αγγεία	Διαστολή των τριχοειδών
Αραχνοειδές αγγείωμα	Κεντρικό ερυθρό σώμα με ακτινωτούς, αραχνοειδείς βραχίονες, που λευκαίνουν κατά την πίεση της κεντρικής περιοχής	Ηπατική νόσος, οιστρογόνα

Αγγειακές δερματικές βλάβες

Βλάβη	Χαρακτηριστικά	Παραδείγματα
Ουλή	Αντικατάσταση του καταστραμμένου χορίου από ινώδη ιστό, μπορεί να είναι ατροφική ή υπερπλαστική	Επουλωμένη πληγή
Χηλοειδές	Ανυψωμένη, μεγεθυμένη ουλή που αναπτύσσεται πέρα από τα όρια της πληγής	Εγκαυματικές ουλές
Λειχνοποίηση	Πάχυνση και τραχύτητα της επιδερμίδας, επίταση των δερματικών γραμμώσεων	Ατοπική δερματίτιδα

Περιγραφικοί δερματολογικοί όροι		
Βλάβη	Χαρακτηριστικά	Παραδείγματα
Δακτυλιοειδείς	Σε σχήμα δακτυλιδιού	Τριχοφυτία
Τοξοειδείς	Μέρος δακτυλίου	Σύφιλη
Ακανόνιστες	Ανώμαλο ή γεωγραφικό σχήμα που δε σχετίζεται με καμία υποκείμενη ανατομική δομή	Προκληπτή δερματίτιδα
Κυκλοτερείς	Κυκλικές	
Συρρέουσες	Βλάβες που συρρέουν	Παιδικά εξανθήματα
Δισκοειδείς	Σε σχήμα δίσκου, χωρίς ελεύθερο κεντρικό τμήμα	Ερυθηματώδης λύκος
Διακριτές	Βλάβες που παραμένουν ξεχωριστές	
Εκζεματοειδείς	Φλεγμονή με τάση να σχηματίζει φυσαλίδες και κρούστα	Έκζεμα
Γενικευμένες	Διάσπαρτες σε μεγάλο μέρος του σώματος	
Ομαδοποιημένες	Βλάβες που τείνουν να εμφανίζονται μαζί	Απλός έρπης
Δίκην στόχου	Κύκλος μέσα σε κύκλο	Πολύμορφο ερύθημα
Κερατινοποιημένες	Κερατοειδής πάχυνση	Ψωρίαση
Γραμμικές	Σε ευθείες	Δερματίτιδα από δηλητηριώδη κισσό
Πολύμορφες	Βλάβες με περισσότερα του ενός τύπου σχήματα	Πολύμορφο ερύθημα
Βλατιδολεπιδώδεις	Βλατίδες ή πλάκες που συνοδεύονται από απολέπιση	Ψωρίαση
Δικτυωτές	Δαντελωτό δίκτυο	Ομαλός λειχήνας του στόματος
Ερπυστικές	Οφιοειδείς	Δερματική ερπυστική μύαση
Τηλαγγειεκτασική	Σχετικά μόνιμη διαστολή των επιφανειακών αιμοφόρων αγγείων	Νόσος των Osler-Weber-Rendu
Καθολική	Επεκτείνεται σ' ολόκληρο το σώμα	Καθολική αλωπεκία
Ζωστηροειδής ή δερμοτομική	Γραμμική διάταξη κατά μήκος της κατανομής ενός νεύρου	Έρπητας ζωστήρας

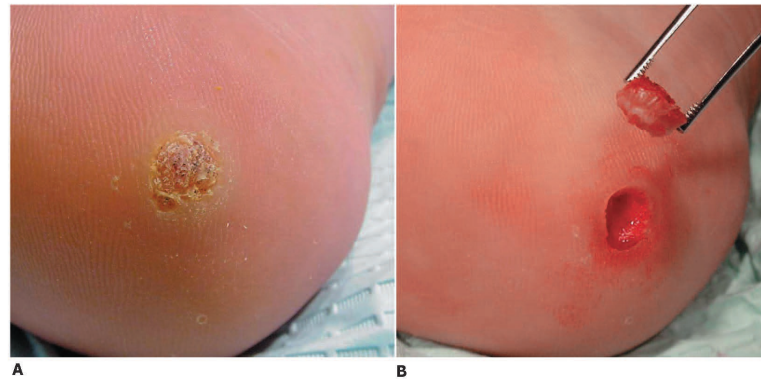

Εικόνα 8-24

Μυρμηκίες

Εικόνα 8-26 Α και Β, Μυρμηκίες.

Εικόνα 8-27 Πελματιαία μυρμηκία. Α, Παρατηρήστε την κερατινοποιημένη θλάβη, με κίτρινο κέντρο και αιμορραγικές περιοχές στο εσωτερικό της. Β, Μετά την εκτομή.

Καρκινώματα

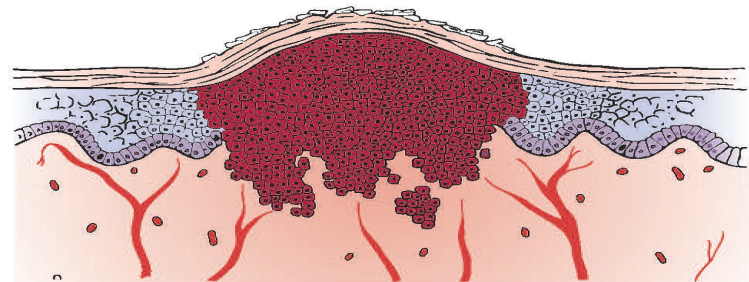
A

B

Εικόνα 8-28 Καρκίνωμα εκ πλακωδών κυττάρων του δέρματος. **A**, Αυτί. **B**, Πρόσωπο.

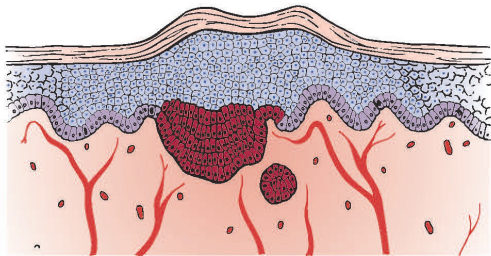

Εικόνα 8-29 Καρκίνωμα εκ πλακωδών κυττάρων του χείλους.

Εικόνα 8-30 Διατομή ενός καρκινώματος εκ πλακωδών κυττάρων. Παρατηρήστε τη διάθση του χορίου.

Καρκινώματα

Εικόνα 8-31 Διατομή ενός βασικοκυτταρικού καρκινώματος.

Εικόνα 8-32 Βασικοκυτταρικό καρκίνωμα (διαπυραίνον έλκος).

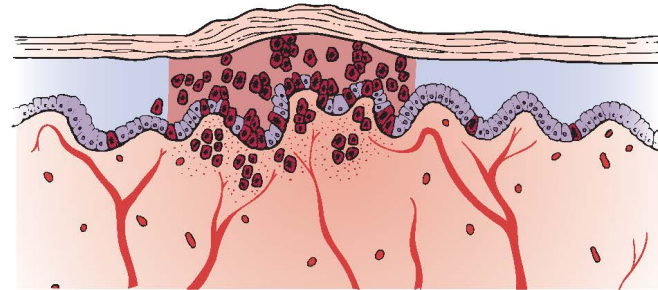
Εικόνα 8-33 Βασικοκυτταρικό καρκίνωμα. Παρατηρήστε το αναδιπλούμενο, σαφώς περιγεγραμμένο όριο.

Κακόηθες μελάνωμα

Εικόνα 8-34 Κακόηθες μελάνωμα σχήματος φακής.

Εικόνα 8-35 Επιφανειακά επεκτεινόμενο κακόηθες μελάνωμα.

Εικόνα 8-36 Διατομή ενός μελανώματος. Παρατηρήστε τις ομάδες καρκινικών κυττάρων στο χόριο.

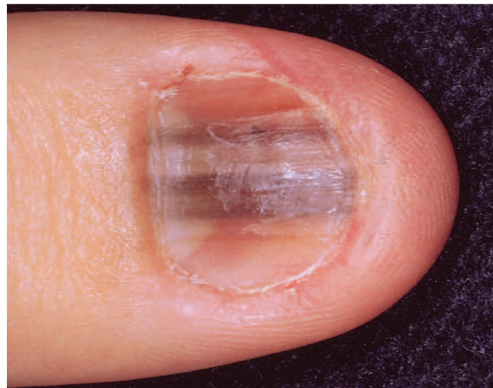
Κακόηθες μελάνωμα

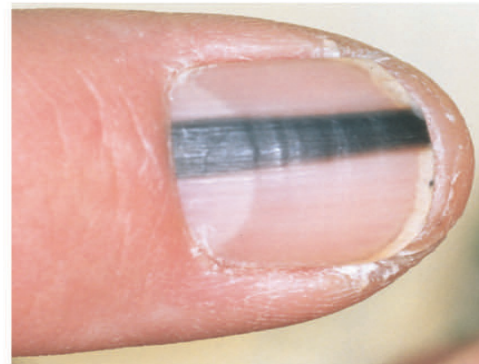
Εικόνα 8-37 Επιφανειακά επεκτεινόμενο κακόηθες μελάνωμα με κάθετη ανάπτυξη.

Εικόνα 8-38 Μελάνωμα κακοήθους φακίης των άκρων (φακιοειδές μελάνωμα).

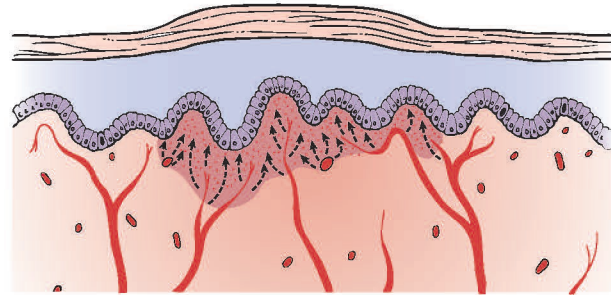

Εικόνα 8-39 Κακόηθες μελάνωμα στο νύχι.

Εικόνα 8-40 Κακόηθες μελάνωμα στην κοίτη του όνυχος.

Κνίδωση

Εικόνα 8-80 Διατομή μιας περιοχής με κνίδωση.

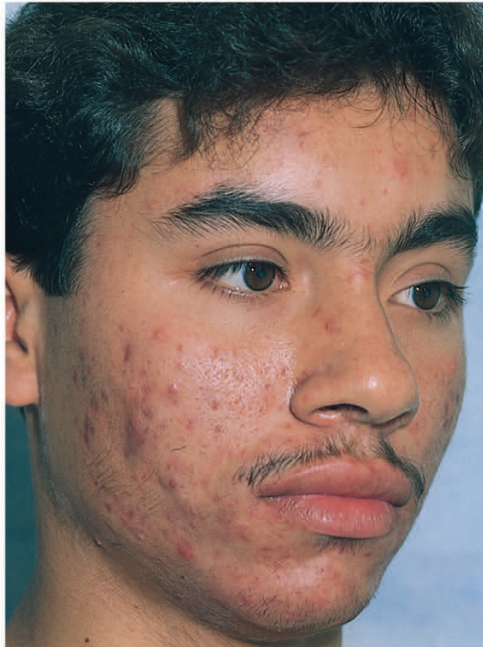
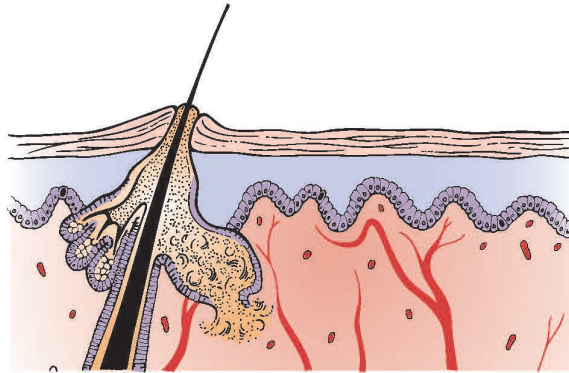
Εικόνα 8-81 Βλάβες δίκην στόχου στις παλάμες και στα χέρια ασθενούς με πολύμορφο ερύθημα.

Κνίδωση

- Εξάνθημα που εμφανίζει οριοθετημένη, συνήθως, φαγούρα και παροδική ερυθρότητα στην περιοχή του πρηξίματος. Οι αλλοιώσεις εμφανίζονται ξαφνικά και σπάνια επιμένουν για περισσότερο από 48 ώρες. Ωστόσο, μπορούν να συνεχίσουν να επαναλαμβάνονται για αόριστο χρονικό διάστημα.
- Ανοσολογικοί παράγοντες όπως αλλεργίες διαδραματίζουν έναν κεντρικό ρόλο στην οξεία κνίδωση.
- Ωστόσο, στην πλειονότητα των περιπτώσεων χρόνιας κνίδωσης (δηλαδή, όταν οι αλλοιώσεις είναι παρούσες περισσότερο από 6-8 εβδομάδες), η βασική αιτία δεν προσδιορίζεται.

Ακμή

Εικόνα 8-68 Διατομή μιας περιοχής με ακμή. Παρατηρήστε τη ρήξη του σμηγματογόνου αδένου προς το χόριο, ως αποτέλεσμα του αποφραγμένου τριχοφόρου θύλακα, που προκαλεί φλεγμονή του χορίου.

Εικόνα 8-69 Ακμή.

Εικόνα 8-70 Ακμή.

Ακμή

- Πρόκειται για νόσο της τριχοσμηγματογόνου μονάδας που εμφανίζεται σε περιοχές με πολλούς σμηγματογόνους αδένες, χαρακτηρίζεται από σμηγματόρροια, φαγέσωρες, φλεγμονώδεις βλατίδες, φλύκταινες, οζίδια και κύστες. Αν δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα, αφήνει ουλές. Τα συναισθηματικά στρεσογόνα γεγονότα, όπως είναι οι εξετάσεις, επιδεινώνουν την ακμή. Επίσης, το αυξημένο στρες φαίνεται πως σχετίζεται με την αύξηση της σοβαρότητας της ακμής.
- Υπάρχουν αυξανόμενα στοιχεία που υποδηλώνουν που το νευρικό σύστημα (όπως και το ψυχολογικό στρες) μπορεί να επηρεάσει την πορεία της ακμής. Δερματικοί νευρογενείς παράγοντες μπορεί να συμβάλλουν στην εμφάνιση και/ή επιδείνωση της ακμής. **Τα τρέχοντα ευρήματα δείχνουν ότι το «στρες» μπορεί, πράγματι, να επηρεάσει τη ρύθμιση ανάδρασης του σμηγματογόνου αδένου, προκαλώντας έτσι την ανάπτυξη της κλινικής φλεγμονής σε αλλοιώσεις πρώιμης ακμής.**

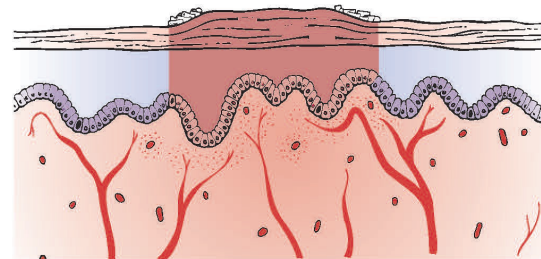
Κυστικό γάγγλιο- Αραχνοειδές αγγείωμα

Εικόνα 8-61 Τριχοφυτία πέλματος.

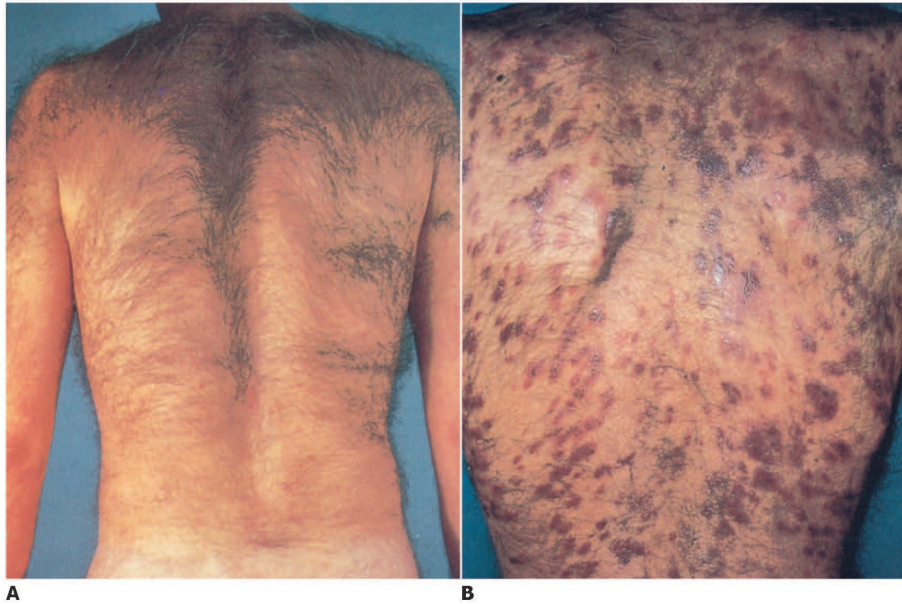

Εικόνα 8-62 Ροδόχρους πιτυρίαση.
Παρατηρήστε το «πρόδρομο» εξάνθημα.

Εικόνα 8-63 Διατομή μιας βλάβης
της ροδόχρου πιτυρίασης.

Σάρκωμα Καρσι

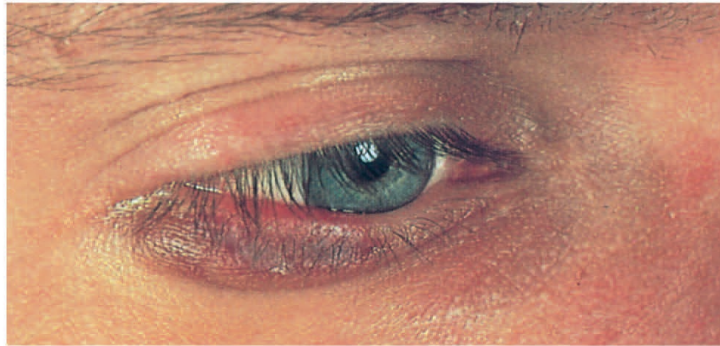
Εικόνα 8-94 Α, Πρώιμες βλάβες του σαρκώματος Καρσι στη ράχη. Β, Φωτογραφία σε επίσκεψη επανελέγχου 6 μήνες αργότερα, όπου φαίνεται η γρήγορη ανάπτυξη των ιωδών πλακών του σαρκώματος Καρσι.

A

B

Γ

Δ

E

Εικόνα 8-93 Σάρκωμα Καροσι, επιδημική, σχετιζόμενη με τον ιό HIV μορφή. **A** και **B** πλακώδεις βλάβες. **Γ**, ιώδης βλάβη προσβάλλουσα την έξω μοίρα του κάτω βλεφάρου. **Δ**, συρρέουσα πλάκα σαρκώματος Καροσι στη σκληρά υπερώα. **Ε**, οζώδης βλάβη σαρκώματος Καροσι στο ούλο και στη μύτη.

Ατοπική δερματίτιδα

Ατοπική δερματίτιδα

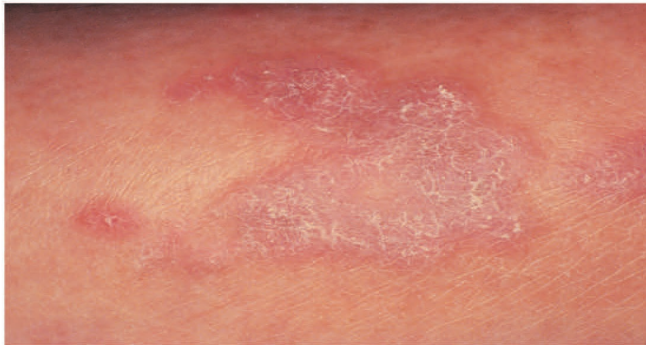
- Είναι μια χρόνια υποτροπιάζουσα φλεγμονώδης νόσος του δέρματος, που χαρακτηρίζεται από περιόδους εξάρσεων και ύφεσης, με κύρια συμπτώματα το ξηρό και εκζεματώδες δέρμα, τις ερυθρηματώδεις βλατίδες και το σοβαρό κνησμό. Ονομάζεται επίσης και ατοπικό έκζεμα.
- Η ατοπική δερματίτιδα προκαλεί σημαντικό στρες και διαταραχή της ποιότητας των ζωής των ασθενών και των μελών των οικογενειών τους. Ψυχολογικές παρεμβάσεις και μείωσης του στρες πρόσφατα έχουν αποδειχθεί ότι βελτιώνουν την ευημερία του ασθενούς και τις δερματικές εκδηλώσεις.

Εικόνα 8-97 Οζώδες ερύθημα.

A

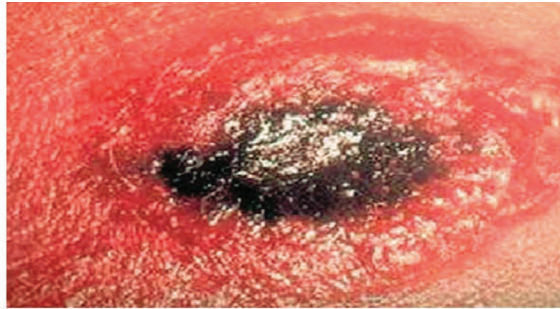

B

Εικόνα 8-98 A και B, Ομαλός λειχήνας.
Παρατηρήστε τα λεπτά δικτυωτά λευκά λείπια.

Εικόνα 8-99 Ομαλός λειχήνας στο πέος.

Εικόνα 8-120 Άνθρακας.
Παρατηρήστε τη μαύρη εσχάρα.

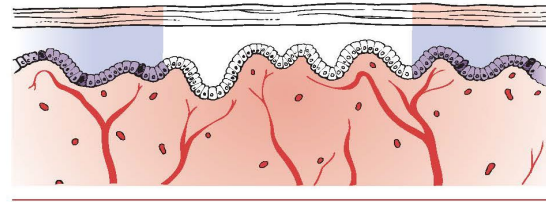
Εικόνα 8-121 Ευλογιά.
Παρατηρήστε το ομοιόμορφο
στάδιο εξέλιξης των φυσαλίδων.

Εικόνα 8-122 Ευλογιά. Παρατηρήστε
τις ομφαλωτές βλάβες στον κορμό.

Εικόνα 8-76 Λεύκη.

Εικόνα 8-77 Διατομή μιας περιοχής με λεύκη. Παρατηρήστε την απουσία μελανοκυττάρων και χρωστικής.

Εικόνα 8-78 Διάχυτη λεύκη.

Εικόνα 8-79 Κνίδωση.

Έρπης ζωστήρας

A

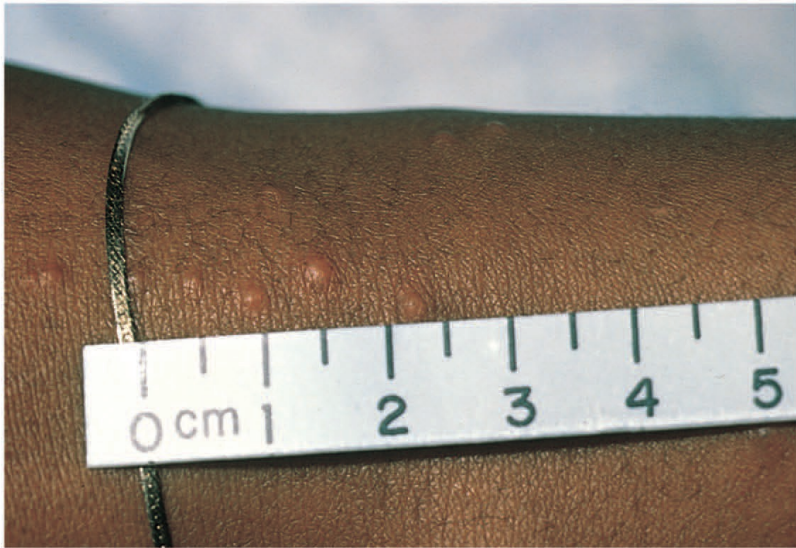
B

Εικόνα 8-64 A και B, Έρπης ζωστήρας με κατανομή στο δερματομόριο Θ3.

Εικόνα 8-65 Γενικευμένος έρπης ζωστήρας.

Τσιμπήματα κοριών

Εικόνα 8-89 Τσιμπήματα κοριών.

Εικόνα 8-90 Τσιμπήματα κοριών.